

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Gf.I.30.453/2015/3. szám

A Szegedi Ítéltábla a Bihari Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Bihari Krisztina ügyvéd) által képviselt **I.rendű felperes neve(címe)** szám alatti székhelyű I. rendű, **II.rendű felperes neve (címe)** szám alatti lakos II. rendű és **III.rendű felperes neve (címe)** szám alatti lakos III. rendű felpereseknek – a Sulyok és Ádám Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Ádám Attila ügyvéd) által képviselt **alperes neve (címe)** szám alatti székhelyű alperes ellen tisztességtelen szerződési feltételek érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Szegedi Törvényszék 2015. július 1. napján kelt 11.G.40.073/2014/19. számú ítélete ellen a felperesek részéről 20. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, megfellebbezett rendelkezéseit **részben megváltoztatja** és a felpereseket egyetemlegesen terhelő első- és másodfokú eljárási költség összegét 3.500.000,- (Hárommillió-ötszázezer) forintra leszállítja.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felpereseket, 15 nap alatt egyetemlegesen fizessenek meg az alperesnek 200.000,- (Kettőszázezer) forint másodfokú eljárási költséget.

Kötelezi a felpereseket, egyetemlegesen fizessenek meg az államnak – külön felhívásra – 550.600,- (Ötszázötvenezer-hatszáz) forint le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S :

Az I. rendű felperesi gazdasági társaságot a II. és III. rendű felperesek alapították, a cégbíróságnál 2007. március 6-án került bejegyzésre. Az I. rendű felperes tevékenységi körébe tartozik saját tulajdonú ingatlan adásvétele, saját tulajdonú, bérlet ingatlan bérbeadása, üzemeltetése.

Az időközben – felszámolási eljárást követően – jogutód nélkül megszűnt **(B)** Kft. (korábbi IV. rendű felperes), mint hitelező, továbbá az I. rendű felperes, mint adós között 2008. augusztus 27-én kölcsönszerződés jött létre 300.000,- euró kölcsönösszegre.

Ugyanezen a napon az I. rendű felperes megvásárolta a **(cím)** alatti ingatlan 1/1 tulajdoni illetőségét 300.000,- euró vételárért.

Az I. rendű felperes és az alperes jogelődje között 2008. szeptember 29-én 60.000.000,- forintra kölcsönszerződés jött létre, melynek teljesítéséért a II., III. és a korábbi IV. rendű felperesek

készfizető kezességet vállaltak. A II.-III. rendű felperesekkel, továbbá a **(B)** Kft-vel megkötött „garanciaszerződés” elnevezésű okiratok szerint a garantőrök helytállási kötelezettséget vállaltak a perbeli kölcsönszerződésben megjelölt tartozásokért, beleértve a járulékos költségeket, valamint a kölcsönbevevőt – a kölcsönszerződés szerződésszegés miatti felmondása esetén – terhelő kártérítési kötelezettségeket is. Vállalták, amennyiben a kölcsönbevevő fizetési kötelezettségének esedékességgkor nem tesz eleget, maguk fognak helyette a jogosultnak teljesíteni. A szerződések 1. pontja tartalmazta az egyedi kölcsönszerződés létrejöttének tényét, egyben rögzítette, hogy annak elválaszthatatlan részét képezi az Üzletszabályzat, melyet a kezesek ismernek.

A kölcsönszerződés további biztosítékaul jelzálog- és opciós szerződés került megkötésre az I. rendű felperes által megvásárolt herceghalmi ingatlanra.

A kölcsönszerződés 3. pontja értelmében az I. rendű felperes a felvett kölcsön összegét a **(B)** Kft-re engedményezte. Az összes törlesztőrészlet 69.272.100,- forint. Az 5. pont szerint az egyedi kölcsönszerződésben nem szabályozott kérdéseket a szerződés elválaszthatatlan részét képező, az **(alperesi jogelőd)** szerződéskötéskor hatályos Üzletszabályzata tartalmazza. A 6. pontban a kölcsönbevevő nyilatkozott, hogy az Üzletszabályzatban foglaltakat megismerte, megértette, és azokat magára nézve kötelezőnek ismeri el. Elismerte annak átvételét is. A THM 7,51%, a mértékadó devizanem svájci frank. A szerződés 10. pontja összecsúszva rögzíti a kölcsönszerződés teljes futamidejére, 60 hónapra kimunkált esedékes törlesztőrészleteit.

A szerződés megkötésekor alkalmazott, 2006. május 31. napjától hatályos Üzletszabályzat – többek között – a következő rendelkezéseket tartalmazta:

Az I.10. pont szerint törlesztőrészlet: az egyedi kölcsönszerződésben meghatározott esedékességekhez tartozó tőke-, valamint kamattörlesztési kötelezettségek együttes összege.

Az I.11. pont rögzíti a mértékadó devizanemet, amely az egyedi kölcsönszerződésben meghatározott devizanem.

Az I.12.c) pont értelmében amennyiben a mértékadó devizanem egyéb (nem forint, illetőleg euró), úgy a mértékadó kamatláb a londoni bankközi piacon a mértékadó devizanemben három havi időtartamban jegyzett, a Reuters Monitor megfelelő oldalán naponta közzétett kínálati referencia kamatláb (három havi London Interbank Offered Rate-LIBOR).

Az I.13. pont tartalmazza a mértékadó kamatláb hatályos referencia értékét.

Az I.17. pont rögzíti a kamatváltozás, árfolyamváltozás fogalmát, és az ezekhez tartozó képleteket.

Az I.19. pont a teljes hiteldíj mutató (THM) definícióját határozza meg, eszerint az a különböző ajánlatok összehasonlítására, az ügyfél megfelelő tájékoztatására szolgál. Számítása során a pénzügyi intézménynek a hitellel kapcsolatos – kamaton túli egyéb – költségeket is be kell számítani, ezért az ügylet tényleges terheit mutatja százalékos formában. A THM számításának képletét a 41/1997. (III.5.) Korm. rendelet tartalmazza.

Az I.23. pont szerint ahol jelen Üzletszabályzat Hirdetményre hivatkozik, ott mindenkor a Hirdetmény alkalmazásának időpontjában hatályos Hirdetményt kell érteni. A Hitelező a hatályos Hirdetmény szövegét székhelyén, illetve az ügyfelek számára nyitva álló valamennyi hivatalos helyiségében (irodáiban) kifüggeszti. A Hitelező a Hirdetményt annak hatályba lépését megelőző 15 nappal korábban köteles közzétenni az előbbi módon.

A III.4. pont rögzíti a kamatszámítás képletét.

A IV.6. pont értelmében amennyiben a kölcsönszerződésben megjelölt „mértékadó devizanem” nem magyar forint (HUF), a kölcsönszerződés deviza alapú szerződés, amely esetben a kölcsönbevevő vállalja a mértékadó devizanem és a forint közötti árfolyamváltozásból eredő kockázatokat.

A IV.7. pont alapján a kölcsönbevevő köteles a hirdetmény szerinti költségeket – azok felmerülése esetén – a hitelezőnek megtéríteni.

A VII. pont a szerződésszegés jogkövetkezményeire nézve tartalmaz rendelkezéseket.

A VIII. pont a kölcsönszerződés futamidő lejárta előtti megszűnésének eseteit taglalja.

A X. pont szerint a hitelező jogosult az Üzletszabályzat módosítására. A módosítást annak hatályba lépése előtt legalább 15 nappal korábban, ajánlott levélben megküldi a kölcsönbevevőnek. Amennyiben a kölcsönbevevő a fenti határidőn belül írásban nem nyilatkozik, az Üzletszabályzat módosítását a hitelező a kölcsönbevevő által elfogadottnak tekintheti. Az Üzletszabályzat módosítása a hatálybalépésétől kezdve vonatkozik a még le nem járt kölcsönszerződésekre.

Az alperes 2009. augusztus 1. napjától hatályos Üzletszabályzata a korábbihoz képest részben módosult:

A Preambulum II.7. pontjának rendelkezése szerint az Üzletszabályzatokban a II. fejezet került módosításra a Magatartási Kódex és a 2009. évi CL. törvény rendelkezéseinek megfelelően.

I.10. pont szerint normál devizakonstrukció: A konstrukció választása esetén, amennyiben a mértékadó devizanem nem forint, a kölcsönbevevő a kamatváltozást és Árfolyamváltozás I-et a hitelező hirdetménye szerint köteles megfizetni.

A törlesztőrészlet fogalma (I.14. pont) nem változott.

I.18. pont: A kalkulációs kamatláb az egy hónapos bankközi referencia kamatláb (BUBOR) + 4%.

I.19. pont: Árfolyam: A Takarékbank Zrt. által a mértékadó devizanemre „MTB devizaárfolyamon” jegyzett hivatalos, forintban kifejezett árfolyam.

A Hirdetmény kapcsán megismétli a korábbi Üzletszabályzat 1.23. pontját.

A II.B.I. pont értelmében referencia kamatláb a nyilvánosság számára hozzáférhető mindenkori kamatláb, amelynek mértékére a hitelezőnek nincs ráhatása, a hitelező a referencia kamatláb változásából eredő kamatváltozást jogosult és köteles a még nem esedékes törlesztőrészletekben a kölcsönbevevővel szemben érvényesíteni, amely a még hátralévő törlesztőrészletek emelkedését, illetve csökkenését eredményezi. Ebben az esetben a hitelező nem köteles a hatálybalépést megelőzően a kölcsönbevevőt értesíteni és a kölcsönbevevőt nem illeti meg a szerződés díjmentes felmondásának joga. A hitelező a referencia kamatlábváltozásból eredő törlesztőrészletek változásáról a rendszeresen küldött fizetési értesítőben ad tájékoztatást.

A hitelező kizárólag a Magatartási Kódexben meghatározott oklistában szereplő valamely feltétel bekövetkezte esetén jogosult a kamatot az ügyfél számára kedvezőtlenül, egyoldalúan módosítani.

Az Üzletszabályzat V. pontja a hitelezőt kötelezettségei és jogai körében – annak 4. pontjában – feljogosítja a kölcsön összege után ügyleti kamat felszámítására. A szerződéskötéskori kamat megegyezik az ajánlati kamattal. A folyósításkori kamat a szerződéskötéskori kamattól a folyósítás napjától függően eltérhet. A folyósításkori kamat számítása a kölcsön folyósításának időpontjában meghatározott képlet alapján történik.

A V.5. pont szerint az esedékessé vált törlesztőrészletekre jutó Árfolyamváltozás I-et a hitelező utólag – a Hirdetményben közzétett gyakorisággal – terheli ki, amennyiben a még ki nem terhelt valamennyi Árfolyamváltozás I. összege legalább a Hirdetményben meghatározott mértéket eléri. A szerződés megszűnésekor a hitelező a ki nem terhelt valamennyi Árfolyamváltozás I-et kiterheli, illetve jóváírja.

A VII. pont a kölcsönbevevő fizetési kötelezettségeit szabályozza.

A VII.6. pont egyezik a korábbi IV.7. ponttal.

Az alperes mindenkori Hirdetménye tartalmazza az egyes külön eljárási díjakat, a deviza alapú szerződésekre vonatkozó, Kamatváltozás II-t érintő szabályokat, és – egyebek mellett – a késedelmi kamat mértékét.

Az alperes 2012. június 21-én a kölcsönszerződést felmondta és felszólította a kölcsönbevevőt 36.506.929,- forint megfizetésére.

Az I. rendű felperes 2012. augusztus 17. napján egyezségi ajánlattal élt. Az okirat szerint 60 millió

forint és járulékai összeggel tartozik az alperesnek, és miután a szerződésben rögzített mértékadó devizanem (svájci frank) megjelölés semmis, az alperes nem kötelezhette volna az árfolyamváltozásból, kamatváltozásból, és egyéb ügyviteli költségekből fakadó kifizetések teljesítésére a kölcsönszerződés erre vonatkozó rendelkezésének hiányában.

Az alperes az ajánlatot nem fogadta el.

A felperesek módosított keresetükben kérték az alperesi jogelőddel megkötött kölcsönszerződés érvénytelenségének megállapítását a Hpt. 213. § (1) bekezdés c) pontja alapján arra hivatkozással, hogy az nem tartalmazza a hiteldíj elemeit. Kérték továbbá a „garanciaszerződések”, valamint a jelzálog- és opciós szerződések érvénytelenségének megállapítását azok járulékos jellegére figyelemmel. Emellett – másodlagosan – valamennyi szerződés egyes pontjai érvénytelenségének megállapítását indítványozták azzal, hogy azok jogszabályba ütköznek, annak megkerülésére irányulnak, illetve tisztességtelen szerződési feltételeket tartalmaznak. Nevezetesen:

- az Üzletszabályzat nem tartalmazza a Hpt. 209. § (1) bekezdésében foglaltakat;
- a kölcsönszerződés 8. pontjában a mértékadó devizanem svájci frankban történő meghatározása a Hpt. 203. § (6) és (7) bekezdése, továbbá a Ptk. 207. § (1) bekezdése és a Hpt. 210. § (2) bekezdése megkerülésére irányul, ezért a Ptk. 200. § (2) bekezdése alapján semmis;
- a kölcsönszerződés kamatra vonatkozó szerződéses megállapodást nem tartalmaz, így az Üzletszabályzat I.12.c) szerződési feltétele a Hpt. 210. § (2) bekezdésének megkerülésével kötött szerződési feltétel, ezért az a Ptk. 200. § (2) bekezdése alapján semmis;
- az Üzletszabályzat I.17. a) és b) pontja a Hpt. 2. számú melléklet III. fejezetének és a Ptk. 4. § (1) bekezdésének megkerülésével kötött szerződési feltétel, ezért az a Ptk. 200. § (2) bekezdése alapján semmis;
- az Üzletszabályzat IV.5., 6., és 7. pontja a Hpt. 210. § (2) bekezdésének megkerülésére irányuló szerződési feltételek, ezért azok a Ptk. 200. § (2) bekezdése alapján semmisek;
- az Üzletszabályzat VI.2.a), 7., és 10.a) pontja a Ptk. 536. § (1) bekezdésébe ütköző szerződési feltételek, ezért azok a Ptk. 200. § (2) bekezdése alapján semmisek;
- az Üzletszabályzat VIII.1. pontja – a Ptk. 4. § (1) bekezdésének megkerülése folytán – a Ptk. 200. § (2) bekezdése alapján semmis;
- az Üzletszabályzat VIII.2. pontja a Ptk. 232. §-ába ütközik, így az a Ptk. 200. § (2) bekezdése alapján semmis;
- az Üzletszabályzat X. fejezete a GK 37. számú állásfoglalás V. pontjába, továbbá a Hpt. 210. § (3) és (4) bekezdéseibe ütközik, egyben a Ptk. 240. § (1) bekezdésének megkerülését célozza, így a Ptk. 200. § (2) bekezdése alapján semmis;
- érvénytelen a kölcsönszerződés 1. pontja, mert a szerződés elválaszthatatlan részét nem képezheti olyan üzletszabályzat, amely a Hpt. 209. § (1) bekezdésében előírt kötelező minimális feltételeket nem tartalmazza.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint a felperesek nem minősülnek fogyasztóknak, miután az I. rendű alperes tevékenységi körébe tartozik ingatlan bérbeadása és üzemeltetése is, a kölcsönszerződésre emiatt a Hpt. fogyasztói kölcsönszerződésre vonatkozó rendelkezései nem alkalmazhatók. Kifejtette, nem állnak fenn a megállapítási per megindításának előfeltételei sem. Érvelése szerint a perbeli szerződések deviza alapúak, amelyek esetén – a bírói gyakorlat szerint – a változó árfolyamon történő elszámolás nem érvénytelen kikötés, míg a THM meghatározása az erre vonatkozó jogszabályi előírásoknak megfelelően történt, az egyéb költségek üzletszabályzaton és hirdetményen alapuló érvényesítése pedig nem ütközik jogszabályba.

Az elsőfokú bíróság az alapeljárásban ítéletével megállapította, hogy az I. rendű felperes és az alperes között 2008. szeptember 29-én létrejött kölcsönszerződés, az ennek biztosítására a II. és III.

rendű felperesek, valamint az alperes között ugyanezen a napon létrejött garanciaszerződések, továbbá az I. rendű felperes és az alperes között létrejött jelzálog- és opciós szerződés érvénytelenek.

Az alperes fellebbezése folytán eljárta a Szegedi Ítéltábla Gf.I.30.380/2013/3. számú részítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta, az I. rendű felperes és az alperes között 2008. szeptember 29. napján létrejött kölcsönszerződésben és az annak részét képező üzletszabályzatban szereplő ügyleti kamatkikötés módja, valamint az abban való megállapodás hiánya miatti érvénytelenség megállapítására irányuló kereseti kérelmet elutasította. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte és ugyanezt a bíróságot újabb eljárásra és újabb határozat hozatalára utasította. Indokolása szerint önmagában az, ha a szerződés a Hpt. – szerződéskötéskor hatályos – 210. § (2) bekezdésének nem felel meg, nem eredményezi a szerződés semmisségét, a törvényben megjelölt tartalmi elemek hiányához ugyanis a Hpt. csak a fogyasztói szerződések tekintetében fűzi a semmisség jogkövetkezményét (Hpt. 213. § (1) bekezdés), a perbeli kölcsönszerződés azonban nem minősül annak. A Hpt. 210. § (2) bekezdéséből ugyanakkor az következik, hogy a kamatban, díjban és költségekben való megállapodás a nem fogyasztói kölcsönszerződéseknek is lényeges tartalmi eleme, így az azokban való megállapodás, azaz a feltételek egyértelmű meghatározása nélkülözhetetlen a szerződés létrejöttéhez (Ptk. 205. § (2) bekezdés). Ebből következően az a Hpt. hatálya alá tartozó nem fogyasztói kölcsönszerződés, amely nem tartalmazza egyértelműen a kölcsönbevevő által fizetendő kamatot, díjakat és költségeket, az erre vonatkozó kölcsönös és egybehangzó akaratkifejezés hiányában létre nem jönnek minősül. Ezek a tartalmi elemek azonban akkor is egyértelműen meghatározottnak tekinthetők, ha mértékük a szerződés rendelkezéseiből – ide értve a szerződés részét képező üzletszabályzatot is – megállapíthatók. A perbeli esetben a kölcsönszerződés és az alperesi üzletszabályzat rendelkezései alapján a felpereseket terhelő kamat, díj és költség mértéke – a rögzített számítási mód alkalmazásával – meghatározható. Utalt ugyanakkor arra is, hogy az üzletszabályzat és a hirdetmény rendelkezései a szerződés részévé váltak. A megismételt eljárásra az elsőfokú bíróság kötelezettségévé tette a kölcsönszerződés és az annak részét képező üzletszabályzat egyes pontjainak jogszabályba ütközésére, tisztességtelenségére vonatkozó felperesi kereseti kérelem vizsgálatát.

A felperesek a megismételt eljárásban keresetüket az üzletszabályzat egyes pontjai, valamint az érintett szerződések egyes pontjai érvénytelensége körében tartották fenn, ezen túl annyiban módosították, hogy a bejegyzett jelzálogjog törlését is kérték arra hivatkozással, hogy – a részítéletben kifejtett LIBOR kamatszámítás alapján – tartozásukat megfizették. Állításuk szerint 67.492.965,- forintot teljesítettek, így 6.882.886,- forint túlfizetésben vannak, ezért ennek visszafizetésére kérték az alperes kötelezését.

Az alperes ellenkérelme továbbra is a kereset elutasítására irányult. Álláspontja az volt, a felperes keresetváltoztatása meg nem engedett keresetmódosításnak minősül.

A megismételt eljárásban az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy az I. rendű felperes és az alperes között 2008. szeptember 29. napján létrejött HIT33333408 számú kölcsönszerződéshez kapcsolódó, az alperes és a – helyesen – II.-III. rendű felperesek között létrejött garanciaszerződések 2. pontjának második fordulata, miszerint „...anélkül, hogy a kölcsönbevevő és a hitelező közötti jogviszonyt vizsgálná, és kijelenti, hogy fizetési kötelezettségét a saját maga, az alapügylet felei vagy bármely más harmadik személy részéről felvethető kifogások nélkül fogja teljesíteni”, érvénytelen. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította és kötelezte a felpereseket 4.000.000,- forint perköltség egyetemleges megfizetésére. Indokolásában a Hpt. 209. § (1) bekezdés a)-d) pontjai, a

210. § (2) bekezdése, a 2. számú melléklet III/7. pontja, a Ptk. 232. § és 273. § (1) bekezdése, továbbá a 6/2013. Polgári Jogegységi Határozatban foglaltak alapján megállapította, hogy a felperes keresetében megjelölt kölcsönszerződés, az annak részét képező üzletszabályzat, továbbá a garancia-, jelzálog- és az opciós szerződés kifogásolt pontjai nem érvénytelenek, azok nem ütköznek jogszabályba. Utalt ugyanakkor arra, hogy a garanciaszerződés 2. pontjának második fordulata a Ptk. 273. § (1) bekezdésébe ütközik, ezért az a Ptk. 200. § (2) bekezdése alapján érvénytelen, azonban ez nem eredményezi a szerződés egészének érvénytelenségét, mert az a megjelölt rész nélkül is teljesíthető, ahogyan a készfizető kezességvállalás is. Álláspontja szerint a felperes a jogerős részítélet, annak ügyleti kamatokra vonatkozó része és a Pp. 146/A. § (4) bekezdése alapján keresetét megváltoztathatta, az megengedett keresetváltoztatásnak minősült. Ennek megfelelően eljárása során elrendelte a szerződés átszámolását a referencia kamattal. A szakértő megállapításait elfogadva kiemelte, az I. rendű felperes a kölcsönszerződésből eredő fizetési kötelezettségeit maradéktalanul nem teljesítette, túlfizetése a kölcsönszerződéshez kapcsolódóan nem keletkezett. A szerződésben annuitásos törlesztőrészlet szerepel, ami azt jelenti, hogy a havi törlesztőrészlet azonos, azonban a futamidő előrehaladtával a törlesztőrészleten belül időszakról időszakra nő a tőketörlesztés és csökken a kamat összege. Ilyen konstrukció esetén is kiszámolható az induló ügyleti kamat százalékos mértéke, azonban csak bonyolult matematikai művelettel. Erre figyelemmel a felperesek marasztalásra irányuló kereseti kérelmét is elutasította. Mellőzte az alperes szakértői vélemény kiegészítésére vonatkozó bizonyítási indítványának teljesítését, mert álláspontja az volt, jelen per kapcsán nincs jelentősége annak, hogy milyen összefüggés áll fenn az ügyleti kamat és a THM között.

Az ítélet ellen a felperesek terjesztettek elő fellebbezést annak részbeni megváltoztatása és a marasztalásra irányuló, módosított kereseti kérelemnek megfelelő döntés meghozatala érdekében. Állították, a szerződés nem felmondással, szerződésszegés miatt, hanem valójában előtörlesztéssel szűnt meg, hiszen egyértelmű túlfizetést mutatott ki a szakértő is véleményében. Ezért iratellenes az elsőfokú bíróság ítéletének azon ténymegállapítása, hogy az adós a kölcsönszerződésből eredő fizetési kötelezettségeit maradéktalanul nem teljesítette. Mivel pedig a tartozást megfizették, a jelzálogjog törlése a jelzálogszerződés 12. pontja alapján nem mellőzhető. Kiemelték, a jogerős részítélet szerint az ügyleti kamat LIBOR kamat, ennek megfelelően a szakvélemény azt a szerződés megkötésekor időpontra 2,93%-ban határozta meg. Ezzel szemben a szerződés 7,51%-os induló teljes hiteldíj mutatót rögzít, ami nem lehetséges az adott ügyleti kamat mellett úgy, hogy más költség nem merült fel. Véleményük szerint az elsőfokú ítélet nem vette figyelembe, hogy a szerződés megkötésekor kizárólag ügyleti kamat és árfolyamrész része volt a THM-nek, a LIBOR kamat 2,93%-os és az árfolyamrész 1% alatti mértéke viszont együtt sem közelíti meg a szerződés szerinti THM-et. Sérelmezték, hogy a megismételt eljárásban a szerződések teljes érvénytelenségére alapított kereseti kérelemtől való elállásuk ellenére az elsőfokú bíróság a részítélet meghozatalát megelőzően előterjesztett kereseti kérelmet bírálta el és ennek alapján határozta meg a perköltség összegét, melynek leszállítását kérték az 5/2013. Polgári Jogegységi Határozat 2.b. pontjának megfelelően.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítélete fellebbezéssel támadott rendelkezéseinek helybenhagyására irányult. A Kúria időközben meghozott Gfv.VII.30.133/2015/4. számú döntésére hivatkozva kiemelte, a referenciakamat, mint mértékadó kamatláb meghatározása nem azonos a szerződés alapján felszámított ügyleti kamattal, csak annak kiinduló mértékét befolyásoló tényezője. Hangsúlyozta, a felperesek fizetési kötelezettségét a perbeli szerződés összecszerűen tartalmazta, az egyedi szerződésben a fizetendő törlesztőrészletek mértékét egyedileg megtárgyalták. Kifejtette, a referencia kamatnak azért van jelentősége, mert az üzletszabályzat szerint annak változása az ügyleti kamat változását is eredményezheti. Megjegyezte, a szakértői

vélemény alapján bizonyított, hogy a felek nem LIBOR kamatban állapodtak meg (8. kérdésre adott válasz). Álláspontja szerint a bíróság helyesen határozta meg a pertárgy értékét is a hivatkozott polgári jogegységi határozat alapján.

A fellebbezés **alaptalan.**

Az ítéletábra előrebocsátja, hogy Gf.I.30.380/2013/3. számú részítéletének meghozatalát követően kialakult egységes bírói gyakorlat a referencia kamatot, mint mértékadó kamatlábat nem azonosítja a szerződés alapján felszámított ügyleti kamattal, az csak annak kiinduló mértékét befolyásoló tényező. A kölcsönbevevő által fizetendő kamatrész a referencia kamat változásaitól is függ (Kúria Gfv.VII.30.133/2015/4., Szegedi Ítéletábra Gf.III.30.239/2014/3. számú döntések), ahogy azzal az alperes is helytállóan érvelt. A felperes által hivatkozott két Kúriai döntés (Gfv.VII.30.429/2014/5., Gfv.VII.30.156/2014/11.) kapcsán szükséges kiemelni, hogy azokban az eljárásokban – melyek ugyancsak jelen alperessel szemben indultak – a felperesek nem támadták a jogerős ítéletek ügyleti kamatot a svájci frankra irányadó LIBOR kamattal azonosító álláspontját, ezért azt a Kúria a Pp. 275. § (2) bekezdésének korlátozó szabálya alapján nem is vizsgálta. Abban az ügyben azonban, ahol ezt a kérdést a felülvizsgálati kérelem érintette, kifejtette ettől eltérő, imént ismertetett álláspontját, melyet azóta a bírói gyakorlat is követ. Ez a kérdés viszont jelen fellebbezési szakban nem játszott döntő szerepet, csupán alátámasztotta a szakvélemény helyességét, mivel a szakértő is ezzel egyező álláspontjára utalt.

Az ügyben a fellebbezés kapcsán lényegi szerepet az kapott, hogy a felperesek a kölcsönszerződés felmondása érvénytelenségének megállapítását nem kérték annak ellenére, hogy jogi álláspontjuk szerint a szerződés nem felmondással, hanem előtörlesztéssel szűnt meg (19. sz. tárgyalási jegyzőkönyv). Ilyen körülmények között a felmondás jogszerűsége, illetve hogy a szerződés ténylegesen felmondással szűnt-e meg, nem vizsgálható. Ennek megfelelően a felmondás napjára, 2012. június 21-re kellett a felek között elszámolni, és megállapítani azt, hogy a felperesek ekkor a teljes tartozásukat meghaladó túlfizetésben voltak-e. A szerződés felmondásának joghatása kölcsönszerződés (Ptk. 523. § (1) bekezdés) esetén ugyanis nem azt jelenti, hogy csak a felmondásig esedékessé vált törlesztőrészeket kell teljesítenie a kölcsönbevevőnek, hanem azt, hogy a felmondással a teljes tartozás lejárttá vált, vagyis a még fennálló, az egyébként hiánytalan teljesítéshez szükséges tartozást rendeznie kell a szerződés e helyzetre irányadó rendelkezéseinek megfelelően. Ennek indoka, hogy a felmondás a szerződést megszünteti (Ptk. 321. § (1) bekezdés). Ilyen esetben a szerződés a jövőre nézve szűnik meg, és a felek további szolgáltatásokkal nem tartoznak, a megszűnés előtt már nyújtott szolgáltatás szerződésszerű pénzbeli ellenértékét meg kell fizetni (Ptk. 319. § (2) bekezdés).

Az alperes nem vitásan 2012. június 21-én azonnali hatállyal mondta fel a kölcsönszerződést és szólította fel a kölcsönbevevőt a teljes tartozás megfizetésére. Ezzel a felek közötti kölcsönszerződés megszűnt. A felperesek ennek ellenére állították, az előtörlesztéssel szűnt meg, bár előadásuk szerint tényleges előtörlesztés nem történt (19. sz. jkv.). Ezt abban látták megvalósulni, az egyes törlesztőrészek kapcsán túlfizetésben voltak. Egyes törlesztőrészek magasabb összegben való teljesítését valóban alátámasztja a megismételt eljárásban kirendelt szakértő szakvéleménye, ami azt állapította meg, hogy a felperes folyószámlája a felmondás időpontjában kizárólag azért mutatott tartozást, mert a szerződés felmondása miatt az árfolyamkülönbözet esedékességet megelőzően került kiterhelésre (szakértői vélemény 9. oldal). Ez azonban a felmondás tudomásul vétele miatt nem releváns tény az ügy eldöntésénél. Ami viszont lényeges, hogy a szakértő egyértelműen megállapította, az I. rendű felperesnek a kölcsönszerződéshez kapcsolódóan túlfizetése nem keletkezett (szakvélemény 10. oldal), sőt sem LIBOR alapú kamatszámítással, sem a folyószámla túlfizetés tőketörlesztésként történő figyelembe vétele mellett

nem teljesítette maradéktalanul szerződéses fizetési kötelezettségeit. Valójában tehát az aggálytalan, felek által is elfogadott szakvélemény szerint a kölcsönbevevőnek áll fenn tartozása az alperes felé, következésképpen a marasztalásra irányuló kereseti kérelem alaptalan.

A felperesek fellebbezésükben sérelmezték az elsőfokú bíróság által megállapított perköltség összegét az 5/2013. Polgári jogegységi határozat 2.b) pontjára hivatkozva. A fellebbezésben kifejtettekkel szemben a felperesek az alapeljárásban módosított keresetükben – többek között – az alperesi jogelőddel megkötött kölcsönszerződés teljes érvénytelenségének, valamint az egyes szerződések meghatározott pontjainak érvénytelensége megállapítását is kérték. Ellentétben érvelésükkel, a teljes érvénytelenség megállapítására irányuló keresetüktől nem álltak el (Pp. 160. § (1) bekezdés), evonatkozásban a per megszüntetéséről az elsőfokú bíróság nem is rendelkezett, következésképpen a Ptk. 239/A. §-a alapján indult megállapítási perben a per tárgyának értékét a szerződésben kikötött szolgáltatásért járó ellenszolgáltatás értéke alapján kellett meghatározni (5/2013. PJE 2.a.) pont), ahogy azt az elsőfokú bíróság is alkalmazta. A kereset leszállítása a pertárgyértéket nem befolyásolja, annak megállapításánál ilyen esetben az eredeti keresettel érvényesített követelés értéke irányadó. Ez következik a Pp. 24. § (1) bekezdéséből is. Az ítéletábra ugyanakkor a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5) és (6) bekezdései alapján indokoltnak tartotta az alperesnek járó elsőfokú és – a hatályon kívül helyezés folytán az alperes javára megállapított – másodfokú eljárási költség összegét kisebb mértékben leszállítani a kifejtett munkát a teljes pertartamot figyelembe véve, arányosítva a felek pernyertességéhez-pervesztességéhez (Pp. 81. §).

A kifejtettekre tekintettel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintve, megfellebbezett rendelkezéseit – a perköltség összegére nézve – a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta, egyebekben helybenhagyta.

A felperesek fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdés alapján kötelesek egyetemlegesen megfizetni az alperes másodfokú eljárásbeli jogi képviselőjével összefüggő költségét, melyet az ítéletábra a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2), (5) és (6) bekezdései alapján, a kifejtett munkával arányosan, mérlegeléssel állapított meg.

A felperesek az illetékfeljegyzési joguk folytán le nem rótt fellebbezési eljárási illeték megfizetésére a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése és 15. § (1) bekezdése alapján ugyancsak egyetemlegesen kötelesek az állam javára.

S z e g e d , 2016. év február hó 5. napján.

Dr. Kiss Gabriella s.k.. Bánfalvi-Bottyán Csilla s.k.. Bálint Attila s.k.

a tanács elnöke

előadó bíró

táblabíró